

ન્યુ ગાલા અસાઇનમેન્ટ 2022

સોલ્યુશન

ધોરણ - 10 સંસ્કૃત

Question Paper – 5

વિભાગ - A

- ❖ अधोदत्तस्य गद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् अनुवाद कुरुत -
(कोऽपि एकः) (04)
- ❖ (नीचे आपेला ગદ્યખંડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો:) (ગમે
ત એક)

1. તતો યજ્વિષ્ણેણ ઉક્તમ् - "ધીવરાણા વચનમાત્રેણ
પિતૃપैતામહિકસ્ય જલાશયસ્ય ત્યાગઃ ન યુજ્યતો। યદિ
આયુ:ક્ષયોऽસ્તિ તदા અન્યત્ર ગતાનામપિ મૃત્યુ: ભવિષ્યતિ
એવ।" ઉક્તં ચ-

"યદભાવિ ન તદ્ભાવિ ભાવિ ચેન્ન તદ્દન્યથા।

ઇતિ ચિન્તાવિષઘોડયમગદઃ કિં ન પીયતો॥"

**પણી યદભવિષ્યે કહ્યું, "માણીમારોના ફક્ત કહેવા માત્રથી
બાપદાદાખીના વખતના સરોવરનો ત્યાગ કરવો યોગ્ય નથી. જો
આયુષ્યનો નાશ થવાનો હોય તો બીજે સ્થાને ગયેલાનું મૃત્યુ થવાનું જ
છે."**

**અને કહેવાયું છે. "જે ન થનાર હોય તે નહીં થાય અને જે થનારું
હશે તે બદલવાનું નથી એમ ચીતારૂપી વિષને હરનારા ઓસડ તમે કેમ
પીતા નથી."**

**2. कन्धित्कालानन्तरं सः तृष्णामनुभूतवान्। अभ्यागतेन तेन
अश्व एको याचितः। याचिताश्वोऽसौ अश्वमारुह्य जलं पातुं
नगराबहिः स्थितमेकं परिचितपूर्वं सरोवरं गतवान्। तत्र
यदा सः जलपानाय उद्यतो भवति, तदा कस्यचित् पुरुषस्य
ध्वनि श्रुतवान्—“महाशय, सगरम् इदं जलम्। अथुना
अपेयमस्ति।” अर्जुनः साश्चर्यः तमद्वष्टपूर्वं पुरुषं पृच्छति,
“कथमिदं सगरं जलम्। प्रकृतिनिर्मिताः सरोवराः तु सर्वदैव
पेयजलाः एव भवन्तीति।”**

➤ થોડા સમય પછી તને તરસ લાગી. તે મહેમાને એક અશ્ની માંગણી કરીને તે અશ્શ પર બેસીને પાણી પીવા નગરની બહાર આવેલા એક અગાઉના જાણીતા સરોવર એ ગયા. ત્યાં જ્યારે તે પાણી પીવા તૈયાર થયો ત્યારે તેણે કોઈ પુરુષનો અવાજ સાંભળ્યો, “મહાશય આ પાણી ઝેરી છે. અત્યારે તે પીવા લાયક નથી.” અજૂને આશ્રમ સાથે તે અગાઉ ન જોવેલા પુરુષ ને પૂછ્યું, “કઈ રીતે આ પાણી ઝેરી છે? પ્રકૃતિએ નિર્માણ કરેલા સરોવરો તો હુંમેશા પીવા યોગ્ય પાણીવાળા જ હોય છે.”

❖ अधोदत्तानां संस्कृतप्रश्नानाम् उत्तराणि विकल्पेभ्यः चित्वा

OCEAN
क्लासीस

OCEAN
क्लासीस

OCEAN
क्लासीस

OCEAN
क्लासीस

संस्कृते लिखत - (कौ अपि द्वौ)

(02)

❖ (नीचे आपेला संस्कृत प्रश्नोना उत्तर विकल्पमांथी शोधीने संस्कृतमां लघो :)
(गमे त बे)

OCEAN
क्लासीस

OCEAN
क्लासीस

OCEAN
क्लासीस

OCEAN
क्लासीस

3. कुपिता बुद्धिः कि न पश्यति ? (आत्मदोषम् / परदोषम्)

4. भोजेन विरचितं व्याकरणं केन नाम्ना प्रसिद्धमस्ति ?

(भट्टिकाव्यम् / सरस्वतीकण्ठाभरणम्)

5. कन्या जलेन कान् प्रक्षालितवती ? (तण्डुलान् / शाकान्)

OCEAN
क्लासीस

OCEAN
क्लासीस

OCEAN
क्लासीस

OCEAN
क्लासीस

❖ અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ् ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં લિખત - (કૌ અપિ દ્વા)

OCEAN
કલાસીસ
(04)

❖ (નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો :) (ગમે તે બે)

6. સમુદ્ર સુધી જવામાં કાણખંડને ક્યાં ક્યાં વિઘ્ન આવી શકે છે?

- (1) કાણખંડ સમુદ્ર તરફ વહેતો હોય ત્યારે પહેલું વિઘ્ન કાંઈ પરનું જોડાએ હોય છે. (2) બીજું વિઘ્ન છે, ભાર વધારે હોવાને કારણે પાણીમાં રૂબવાની શક્યતા. (3) ત્રીજું વિઘ્ન છે, પાણીમાંના વમળમાં કસવું. (4) ચોથું વિઘ્ન છે, નદીના પાણીથી વિખૂદું પડવું.

7. ધર્મ અને કોધનનું સાથે હોવું તે કોના સમાન છે?

➤ ધર્મને કોધનનું સાથે હોવું તે પાણી અને આગના સાથે હોવા સમાન

છ. ધર્મ સાથે કોધનનું હોવું એ સ્વભાવથી વિરુદ્ધ છ. આમ, પાણી

અને આગ સાથે હોય તે નિસર્ગ વિરોધી છ.

8. હેમચંદ્રાચાર્યનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો?

➤ હેમચંદ્રાચાર્યનો જન્મ અમદાવાદ જિલ્લાના ધંધુકા ગામે વિ.સે.

1145 માં થયો હતો.

❖ અધોદત્તસ્ય વિષયસ્ય ઉપરિ સંક્ષેપેણ ટિપ્પણી લિખત - (કોઓફિ

એકઃ)

(02)

❖ (નીચે આપેલા વિષય ઉપર ટ્રંક નોંધ લખો :) (ગમે તે એક)

9. સિદ્ધરાજ જ્યસિંહ

➢ અણહિલપુર પાટણ (ઉત્તર ગુજરાત)ના ચાલુક્યવંશી રાજા

સિદ્ધરાજ જ્યસિંહે માળવાના રાજા બોજ ઉપર વિજય પ્રાપ્ત કર્યો

હતો. સિદ્ધરાજ હેમચંદ્રાચાર્યનો બહુ આદર કરતા માળવાની માર્કડ

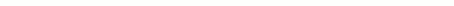
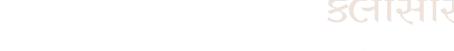
ગુજરાતને વિદ્યાધામ અને સંસ્કાર કેન્દ્ર બનાવવાની સિદ્ધરાજની

ઇચ્છા હતી.

ત ઈચ્છા હેમચંદ્રાચાર્ય અને તેમના શિષ્યોની સહાયતાથી પૂરી

થઈ. તેમણે હેમચંદ્રાચાર્ય દ્વારા સંસ્કૃત વ્યાકરણનો
‘સિદ્ધહેમશબ્દાનુશાસન’ નામનો અનુપમ ગ્રંથ રચાવીને પોતાની
કીતિને અમર કરી હતી.

10. બ્રહ્માનો દુર્વાસાને ઠપકો

► દુર્વાસા મુનિએ દેવી સરસ્વતીને આપેલા શાપનો 'હરષ્યરિતમ्' ના પ્રથમ ઉચ્છવાસમાં કવિવર બાણભટુ ઉલ્લેખ કર્યો છે અને પછી બ્રહ્મજીએ દુર્વાસાને આપેલા ઠપકાની વાત કરી છે. બ્રહ્મજીની સભામાં દુર્વાસા મુનિ સામવેદના મંત્રોનું ગાન કરતા હતા. ત્યારે તેઓ અન્યની સાથે ઝઘડી પડ્યા અને સામગ્રાનમાં તેમની ભૂલ થઈ ગઈ. આથી દેવી સરસ્વતીને હસવું આવ્યું. આ જોઈને દુર્વાસા કોધવશ થઈને સરસ્વતીને શાપ આપી બેઠા.

બ્રહ્માજીએ દુર્વાસાને કઠોર શબ્દોમાં ઠપકો આપતા કણું કે ક્ષમા
સર્વપ્રકારની તપસ્યાઓ નું મૂળ છે. તેમને દુર્વાસા મુનિને કણું, કે
બીજાના દોષ જોવામાં નિપુણ દ્રષ્ટિની માફક કોપવશ થયેલી બુદ્ધિ
પોતાના દોષને જોવામાં અસમર્થ હોય છે. અત્યંત ગુસ્સે ભરાયેલો
માણસ આંખો વાળા હોવા છતાં આંધળો જ રહે છે.

11. अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां

लिखत -

(04)

(नीचे आपेलो गद्याखण्ड वांचीने प्रश्नोना उत्तर संस्कृत भाषामां लघोः)

ततः स प्रभूतं विचार्य वस्त्रान्ते पिनष्ठशालिः दारग्रहणाय विविधान्

देशान् अभ्यमत्। एकदा स कावेरीतीरपत्तने समागतः। अत्र सः कूपे

विरलभूषणां कुमारीमेकाम् अपश्यत्। तस्याः रूपसम्पदभिभूतः

सोऽचिन्तयत्- आकृष्टं मे हृदयम् अस्याम्। तदेतां परीक्ष्य विवाहप्रस्तावं

कृत्वा, सत्याम् सम्मतौ उद्घाहामि। स तां निकषा संगत्य सविनयम् आह-

अस्ति ते कौशलं शालिप्रस्थेन अनेन सम्पन्नमाहारं मां भोजयितुम्?

(1) कुत्र पिन्दशालिः शक्तिकुमारः देशन् अभ्यत् ?

► ततः स प्रभूतं विचार्य वस्त्रान्ते पिन्दशालिः दारग्रहणाय
विविधान् देशन् अभ्यत्।

(2) शक्तिकुमारः कूपे किम् अपश्यत् ?

► अत्र सः कूपे विरलभूषणां कुमारीमेकाम् अपश्यत्।

(3) शक्तिकुमारः किम् अचिन्तयत् ?

► तस्याः रूपसम्पदाभिभूतः सोऽचिन्तयत् - आकृष्टं मे हृदयम्
अस्याम्।

(4) शक्तिकुमारः सविनयं कन्यां किम् अकथयत् ?

► शक्तिकुमारः सविनयम् आह-अस्ति ते कौशलं शालिप्रस्थेन अनेन
सम्पन्नमाहारं मां भोजयितुम्?

Thanks

For watching